

ที่ กต ๑๐๐๔/๑๑๑๒

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ครั้งที่ ๑๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารผลการประชุม (outcome documents) จำนวน ๕ ฉบับ

๒. ถ้อยแถลงของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ครั้งที่ ๑๖ (XVI Ministerial Conference and Commemorative Meeting of the Non-Aligned Movement - NAM) ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย

ในการนี้ กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอผลการประชุมฯ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ภาพรวมการประชุม

๑.๑ การประชุมแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (๒๓ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔) และการประชุมระดับรัฐมนตรี (๒๕ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

๑.๒ นาย Nabil Al-Araby รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ ในฐานะประธานการประชุมระดับรัฐมนตรีกล่าวถ้อยแถลง หลังจากนั้น นาย Susilo Bambang Yudhoyono ประธานาธิบดีอินโดนีเซียกล่าวเปิดการประชุม

๑.๓ ที่ประชุมมีมติเลือกนาย R.M. Marty M. Natalegawa รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย เป็นประธานการประชุม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอียิปต์และอินโดนีเซียเป็นประธานร่วมการประชุมครบรอบ ๕๐ ปีของการก่อตั้ง NAM

๑.๔ สมาชิกที่เข้าร่วมการประชุมมีจำนวน ๙๕ ประเทศ (ผู้แทนระดับรัฐมนตรีในประเทศอาเซียน ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และลาว) ประเทศ/องค์กรระหว่างประเทศในฐานะผู้สังเกตการณ์ ๑๔ ประเทศและ ๔ องค์กร รวมทั้งประเทศ/องค์กรระหว่างประเทศที่เป็นแขกรับเชิญอีก ๒๓ ประเทศและ ๖ องค์กร

/ ๑.๕ ที่ประชุม ...

๑.๕ ที่ประชุมรับรองสมาชิกใหม่ ๒ ประเทศ คือ อาเซอร์ไบจาน และฟิลิปปินส์ ทำให้ขณะนี้ NAM มีประเทศสมาชิกทั้งหมด จำนวน ๑๒๐ ประเทศ

๒. ผลการประชุม

หัวข้อหลักของการประชุม NAM Ministerial Conference ครั้งที่ ๑๖ คือ “Shared Vision on the Contribution of NAM for the Next 50 Years” ซึ่งผู้แทนประเทศต่างๆ ได้กล่าวถ้อยแถลง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- การดำเนินงานและความร่วมมือของ NAM ตลอด ๕๐ ปี นับจากการก่อตั้งประสบความสำเร็จและมีพัฒนาการหลายด้านที่สำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนการเป็นเอกราชของประเทศภายใต้ลัทธิอาณานิคม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังพัฒนา ความพยายามในการลดการสะสมอาวุธนิวเคลียร์ การสนับสนุนการเจรจาเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างประเทศ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ประชาคมโลกยังคงเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ตลอดเวลา อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การก่อการร้าย และวิกฤตเศรษฐกิจ เป็นต้น ซึ่งต่างเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศต่างๆ

- ในอีก ๕๐ ปีข้างหน้า NAM จึงต้องมีบทบาทเพิ่มขึ้นในด้านการสนับสนุนการปฏิรูปสหประชาชาติและองค์การด้านการเงินระหว่างประเทศ ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย เคารพความแตกต่างทางความเชื่อและศาสนา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกให้เข้าถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ความร่วมมือของประเทศสมาชิกเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมายและหลักการที่ NAM ยึดถือมาตลอด ๕๐ ปี NAM จะต้องเป็นเวทีสำคัญที่จะทำให้บทบาทของประเทศกำลังพัฒนาได้รับการยอมรับและการสนับสนุนในเวทีระหว่างประเทศอื่นๆ ต่อไป

๓. สาระสำคัญถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย

- ในระยะเวลา ๕๐ ปีที่ผ่านมา NAM ประสบความสำเร็จในการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องการปลดปล่อยอาณานิคม และริเริ่มความร่วมมือในหลายสาขา อาทิ เทคโนโลยี การสื่อสาร และโทรคมนาคม แรงงาน การสาธารณสุข ซึ่งทำให้การดำเนินงานของ NAM มีความสอดคล้องและสามารถรับมือต่อปัญหาความท้าทายใหม่ๆ อย่างทันท่วงที

- บทบาทของ NAM ในอีก ๕๐ ปีต่อไปสามารถแบ่งได้เป็น ๒ ด้าน คือ (๑) บทบาทของ NAM ที่มีต่อประเทศสมาชิก เช่น ความร่วมมือการพัฒนาที่ยั่งยืน และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ โดยไทยยินดีที่จะเผยแพร่หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ NAM สามารถใช้เครื่องมือ ICT ในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระดับประชาชน และส่งเสริมความเข้าใจในหลักประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล อีกด้วย และ (๒) บทบาทของ NAM ต่อประชาคมโลก โดยการสนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความแตกต่างทางค่านิยมและความเชื่อ ประเทศไทยเชื่อว่าการจัดเสวนาระหว่างศาสนาและวัฒนธรรมจะช่วยสร้างความ

/ เข้าใจอันดี ...

เข้าใจอันดีระหว่างประชาคมโลก นอกจากนั้น ประเด็นที่ NAM ต้องผลักดัน คือ การเข้าถึงตลาดโลก อย่างเท่าเทียมกัน ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และปัญหา ภัยพิบัติ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญต่อการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. เอกสารผลการประชุม (Outcome Document)

๔.๑ Final Document สะท้อนท่าทีของที่ประชุมต่อบทบาทและความร่วมมือของ สมาชิก NAM ในประเด็นระดับโลกและภูมิภาค ในปัญหาการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สิทธิมนุษยชน และการพัฒนา ทั้งนี้ Final Document จะต้องได้รับการรับรองอีกครั้งในที่ประชุมระดับประมุขและหัวหน้า รัฐบาล ครั้งที่ ๑๖ ซึ่งกำหนดจะจัดขึ้น ณ กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน ในปี ๒๕๕๕

๔.๒ Bali Commemorative Declaration สะท้อนท่าทีของ NAM ต่อการผลักดัน ประเด็นระหว่างประเทศที่อยู่ในความสนใจร่วมกันของประเทศสมาชิก และกระตุนบทบาทของ NAM ในการปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา โดยมีประเด็นสำคัญร่วมกัน หลายประการที่ NAM ตั้งเป้าหมายที่จะบรรลุในอนาคต อาทิ การบรรลุความมั่นคงและความมั่นคง ระหว่างประเทศ การปฏิเสธมาตรการคว่ำบาตรฝ่ายเดียวต่อประเทศสมาชิก NAM การต่อต้านการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีได้ยึดหลักประชาธิปไตย การพัฒนาความร่วมมือกับกลุ่ม ๗๗ และจีน การรับมือกับปัญหาการก่อการร้าย การรับรองรัฐปาเลสไตน์ เป็นต้น

๔.๓ Declaration on Palestine Political Prisoners สะท้อนความห่วงกังวลของ สมาชิก NAM ต่อกรณีการกักขังนักโทษการเมืองชาวปาเลสไตน์กว่า ๖,๐๐๐ คน ในค่ายกักกันและ เรือนจำในประเทศอิสราเอล และในดินแดนที่อิสราเอลยึดครอง และประณามการละเมิดสิทธิ ขึ้นพื้นฐาน เช่น การทรมานและการคุกคามต่อร่างกายและจิตใจของนักโทษและพลเมืองปาเลสไตน์ จนถึงแก่ชีวิต ซึ่งการกระทำของอิสราเอลดังกล่าวเป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ) สมาชิก NAM จึงเรียกร้องให้อิสราเอลเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ยุติการจับกุมชาวปาเลสไตน์ในดินแดนที่ อิสราเอลยึดครองอย่างผิดกฎหมาย และปลดปล่อยประชาชนและสมาชิกสภานิติบัญญัติของ ปาเลสไตน์ที่ถูกคุมขังทันที ทั้งนี้ บทบาทของสหประชาชาติเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความ ตระหนักรู้ในหมู่สมาชิก เพื่อให้มีมาตรการแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน

๔.๔ Declaration on Palestine สนับสนุนกระบวนการสันติภาพเพื่อการจัดตั้งรัฐ เอกราชของชาวปาเลสไตน์โดยมีนครเยรูซาเล็มตะวันออกเป็นเมืองหลวง ประณามการครอบครอง ดินแดนของชาวปาเลสไตน์โดยอิสราเอล รวมทั้งการคุกคามทางทหารอันผิดกฎหมายและการละเมิด สิทธิมนุษยชนต่อพลเรือนชาวปาเลสไตน์ โดยเฉพาะปฏิบัติการทางทหารของอิสราเอลในฉนวน กาซ่าและในน่านน้ำสากล เรียกร้องให้อิสราเอลยอมรับการจัดตั้งรัฐอิสระ ๒ รัฐ โดยใช้การกำหนด เขตแดนของปี ค.ศ. ๑๙๖๗ และสนับสนุนให้สหประชาชาติเข้ามามีบทบาทในการผลักดันให้ อิสราเอลปฏิบัติตามข้อมติ รวมทั้งเชิญชวนให้ประชาคมระหว่างประเทศโดยเฉพาะสมาชิก NAM รับรองการตั้งรัฐปาเลสไตน์

๔.๕ Statement on the Total Elimination of Nuclear Weapons สะท้อนความห่วงกังวลต่อผลกระทบของการใช้อาวุธนิวเคลียร์ และยืนยันความสำคัญของสมาชิก NAM ในการมีส่วนร่วมร่วมกับข้อเสนอที่เป็นรูปธรรมในการขจัดอาวุธนิวเคลียร์ภายในกรอบเวลาที่แน่นอน โดยยับยั้งการพัฒนา การผลิต การแสวงหา การทดสอบ การสะสม การถ่ายโอน และการใช้ หรือขู่ว่าจะใช้ นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการจัดการประชุมร่วมในระดับสูงเพื่อแสวงหาแนวทางเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๕. การหารือทวิภาคี

ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้พบหารือทวิภาคีกับผู้แทนทั้งหมด ๙ ประเทศ และ ๑ องค์การ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอียิปต์ (ประธาน NAM) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลีเหนือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโซมาเลีย สมาชิกรัฐสภา/อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสเปน ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัวเตมาลา ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศโคลอมเบีย ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศบราซิล และประธานสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๖๕

การหารือนี้นับเป็นโอกาสอันดีที่ไทยได้กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก NAM ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยหารือถึงโอกาสในการริเริ่มหรือผลักดันความร่วมมือในสาขาต่างๆ ที่ไทยมีศักยภาพ หรือสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทย ความร่วมมือในกรอบอาเซียน กระบวนการปฏิรูปคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เป็นต้น

๖. ข้อสังเกต

๖.๑ การประชุมครั้งนี้ทำให้ไทยได้มีโอกาสติดตามและรับทราบท่าทีและมุมมองของประเทศต่างๆ ในประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกรอบการประชุม NAM โดยเฉพาะการจัดตั้งรัฐปาเลสไตน์ ซึ่งผู้แทนหลายประเทศเรียกร้องผ่านการกล่าวถ้อยแถลงให้นานาประเทศรับรองรัฐปาเลสไตน์ภายในปี ๒๕๕๔ ทั้งนี้ ยังมีประเทศสมาชิก NAM บางส่วน รวมทั้งประเทศไทยที่ยังมิได้ดำเนินการรับรอง (นอกจากประเทศไทย ประเทศอาเซียนที่ยังไม่ได้ให้การรับรอง ได้แก่ กัมพูชาและสิงคโปร์)

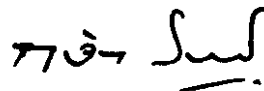
๖.๒ หลายประเทศยังคงใช้เวที NAM ผลักดันท่าทีของตนผ่านการเสนอขอแก้ไข/เพิ่มเติมเนื้อความใน Final Document โดยเฉพาะประเทศตะวันออกกลาง แอฟริกาและประเทศมุสลิม เช่น อัฟกานิสถาน ปากีสถาน และอินเดีย เกี่ยวกับประเด็นความไม่สงบทางการเมืองและการให้ที่พักพิงต่อกลุ่มก่อการร้าย นอกจากนี้ ประเด็นการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติและสถานการณ์ความรุนแรงในลิเบีย ก็เป็นประเด็นที่มีการโต้แย้งในที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสมากที่สุดเช่นกัน

๖.๓ คณะผู้แทนไทยได้เฝ้าระวีการกล่าวถ้อยแถลงของประเทศอาเซียนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกัมพูชา เนื่องจากกัมพูชาเคยยกประเด็นปัญหาเขตแดนไทยและกัมพูชาเพื่อกล่าวหาไทยในการประชุมระดับรัฐมนตรีฯ ครั้งที่ ๑๕ ณ กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน อย่างไรก็ตาม การประชุมในปีนั้นไม่มีการกล่าวถึงประเด็นทางการเมืองใดๆ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการกล่าวถ้อยแถลงของกัมพูชาก็เป็นไปในลักษณะสอดคล้องกับถ้อยแถลงของประเทศสมาชิกอื่น

๖.๔ การเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ทำให้ไทยได้กระชับความสัมพันธ์กับประเทศที่ไม่มีโอกาสได้พบหารือกันบ่อยครั้ง เช่น ประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแอฟริกา ซึ่งเปิดโอกาสให้ไทยได้ผลักดันผลประโยชน์ต่างๆ เช่น การสมัครรับเลือกตั้งของไทยในตำแหน่งต่างๆ ในสหประชาชาติ และชี้แจงจุดยืนของไทยต่อกรณีข้อพิพาทระหว่างไทยและกัมพูชา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายภนิต ภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๒๖๐

โทรสาร ๐๒๖๔๓ ๕๐๔๑